RELAȚIILE INTERNAȚIONALE ȘI AGRESIUNEA STATELOR TOTALITARE

scoalacool.ro

Inițiative de menținere a păcii

1919-1939 - s-au depus eforturi considerabile pentru păstrarea păcii şi a securităţii la nivel global:

a. 1919 - și-a început activitatea Liga (Societatea) Naţiunilor;

b. 12 noiembrie 1921-6 februarie 1922 - desfășurarea Conferinței de la Washington (S.U.A.): s-au stabilit proporțiile dintre cele mai mari cinci puteri maritime pe baza unor coeficienți (S.U.A. și Regatul Unit = 5; Japonia = 3; Franța și Italia = 1.75); menținerea *status quo*-ului în Oceanul Pacific; Japonia și-a menținut concesiunile miniere și feroviare în Manciuria;

c. 1921-1934 - s-au semnat tratate de alianţă între statele mici ale Europei, cu scopul de a păstra ordinea interbelică: 1921 - Mica Înțelegere (state membre: Cehoslovacia, Iugoslavia și România), creată pentru a contracara pretențiile teritoriale ale Ungariei; 9 februarie 1934 - Înțelegerea Balcanică (state membre: Iugoslavia, România, Grecia și Turcia), creată pentru a contracara pretențiile teritoriale ale Bulgariei;

d. 1 decembrie 1925 - la Londra (Regatul Unit), semnarea Pactului de la Locarno (Elveția): o serie de tratate prin care Germania şi vecinii săi vestici (Belgia și Franța) și-au garantat frontierele, dar Berlinul nu a recunoscut granițele cu Cehoslovacia și Polonia;

e. 27 august 1928 - încheierea Pactului Briand-Kellogg: Franţa şi S.U.A. au propus eliminarea războiului din relaţiile internaţionale, tratat semnat mai apoi de alte 63 de state;

f. 22 iunie-21 iulie 1936 - la Montreux (Elveția), a avut loc conferința privind regimul strâmtorilor Mării Negre ⇒ Turcia a obținut controlul asupra strâmtorilor Bosfor și Dardanele și dreptul de a militariza zona în caz de conflict armat.

Conferința de la Washington (S.U.A., 1921-1922)

Mica Înțelegere (1921)

Înțelegerea Balcanică (1934)
România
Iugoslavia
Bulgaria
Grecia
Turcia
Marea Azov
Marea Neagră
Marea Adriatică
Marea Egee
Marea Ionică
Marea Mediterană

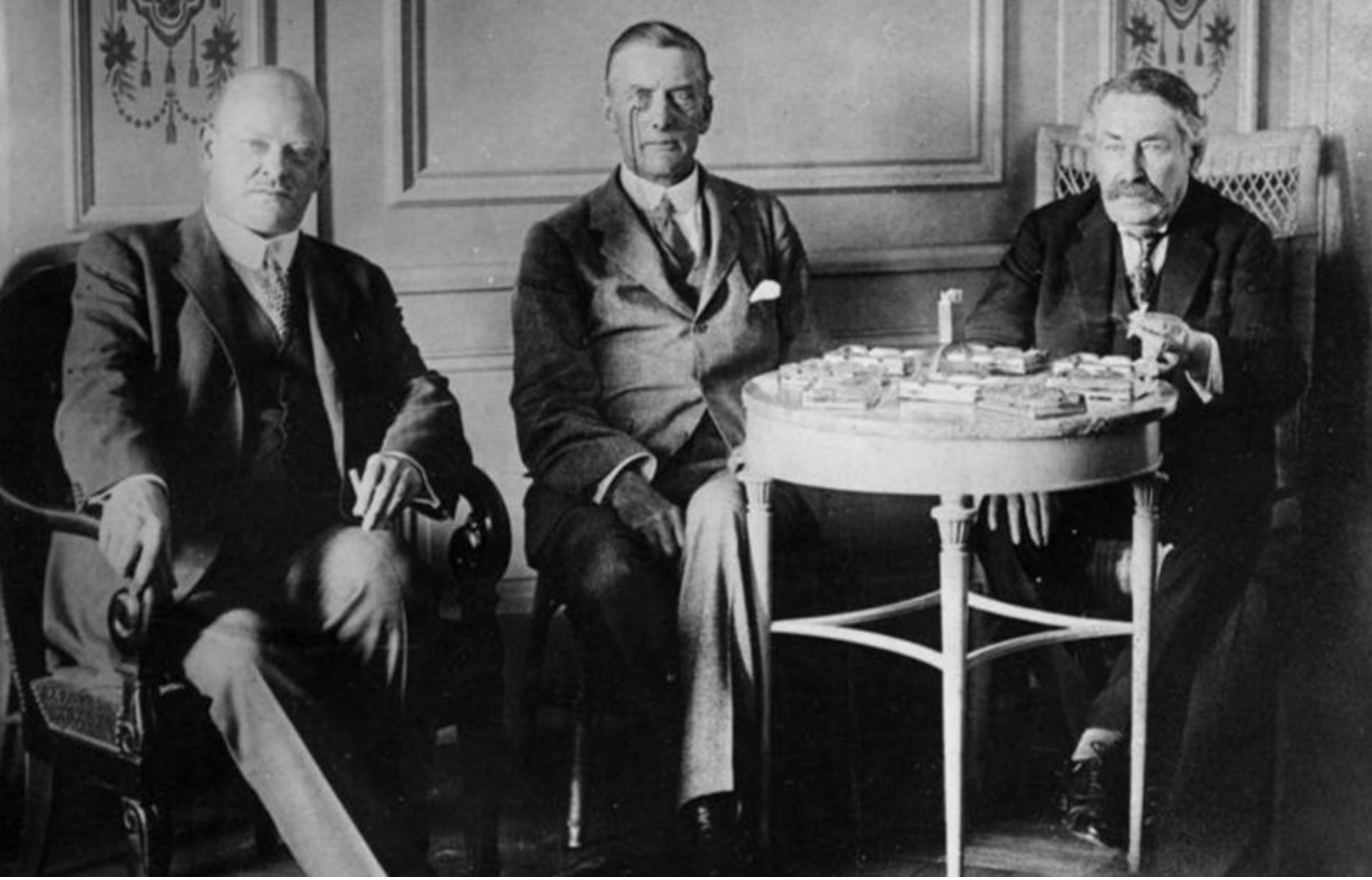

Semnarea Pactului de la Locarno (de stânga la dreapta): Gustav Stresemann (Germania), Joseph Austen Chamberlain (Regatul Unit) și Aristide Briand (Franța) - Regatul Unit, 1925

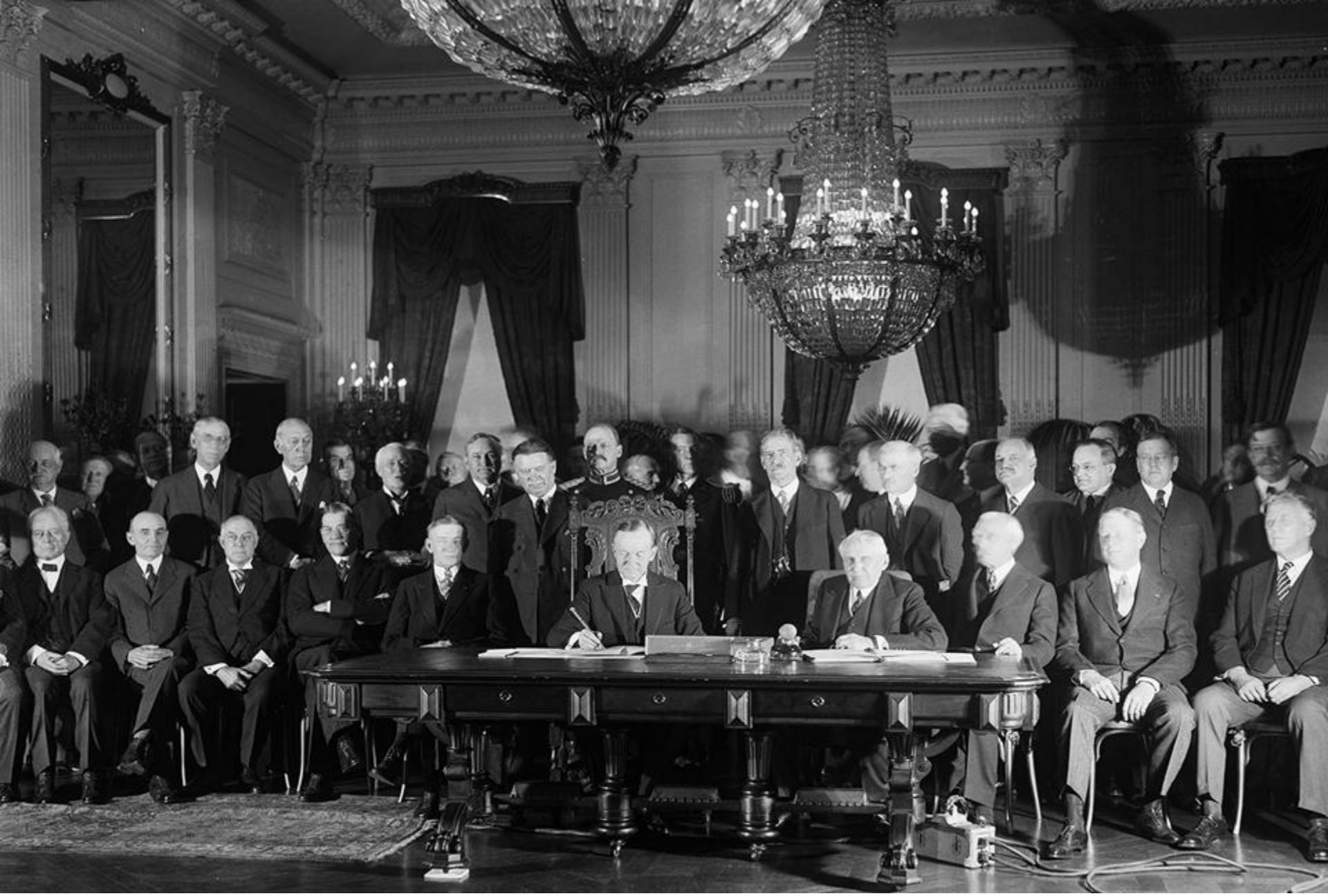

Președintele american John Calvin Coolidge Jr. semnează Pactul Briand-Kellogg (S.U.A., 1929)

Strâmtorile care fac legătura între Marea Neagră și Marea Egee

Crize și tensiuni interbelice

Mai 1919-11 octombrie 1922 - desfășurarea războiului greco-turc: grecii, alături de aliații lor (armenii și francezii), au invadat teritoriul Imperiului Otoman ⇒ 24 iulie 1923 - semnarea Tratatului de pace de la Lausanne (Elveția): grecii au fost nevoiți să cedeze toate câștigurile teritoriale obținute prin Tratatul de pace de la Sevres (Franța, 10 august 1920) și să accepte schimburi de populație cu Republica Turcă, iar Marile Puteri au recunoscut independența statului turc și suveranitatea acestuia asupra Traciei Răsăritene și a Anatoliei.

16 aprilie 1922 - la Rapallo (Italia), Germania și Rusia comunistă au semnat un tratat prin care fiecare a renunțat la pretențiile teritoriale și financiare stabilite prin Tratatul de la Brest-Litovsk (Belarus, 3 martie 1918) ⇒ apropiere între cele două state, ambele nemulțumite de prevederile Sistemului de la Versailles (politică **revizionistă**).

11 ianuarie 1923-25 august 1925 - Franța și Belgia au ocupat bazinul carbonifer Ruhr, deoarece Germania nu și-a plătit reparațiile de război.

1924-1932 - S.U.A. și Regatul Unit au eșalonat datoria externă a Germaniei, prin planurile Dawes (1924) și Young (1929), și au acordat împrumuturi pentru relansarea economiei.

30 iunie 1930 - trupele britanice, franceze și belgiene au părăsit zona demilitarizată renană.

1931-1939 - pacea şi frontierele nu au putut fi păstrate, din cauza statelor revizioniste (Japonia, Italia, Germania, Ungaria și Bulgaria), care au declanşat acţiuni agresive de politică externă:

a. 18 septembrie 1931-28 februarie 1932 - Incidentul Mukden: Japonia a ocupat Manciuria, pentru a deține și exploata vastele resurse de cărbune și fier ⇒ crearea statului-marionetă Manciuko (1932-1945);

Războiul greco-turc (1919-1922)

Marea Neagră

Martie 1921

Istanbul

Sept. 1921

Ankara

Iunie 1920

Iulie 1921

Marea Egee

Izmir

Granița vestică a Armeniei, conform președintelui S.U.A. Thomas Woodrow Wilson (1920)

Trabzon

Kars

Erzurum

Sept. 1920

Feb. 1922

Ian. 1921

Diyarbakir

Forțele turce au intrat în Izmir (9 septembrie 1922)

August 1922

Bătălia de la Kutahya-Eskişehir (iunie-iulie 1921)

Antakia

Tratatul de la Ankara (1921)

Granițele actuale ale Turciei (1923)

Turcia după Tratatul de pace de la Lausanne (1923)

Zonă demilitarizată

Marea Neagră

Regimul strâmtorilor

Bosfor

Istanbul

Izmit

Gemlik

Dardanele

Bursa

Eskişehir

Balikesir

Ankara

Samsun

Hopa

Trabzon

Sivas

Erzurum

Manisa

Izmir

Kayseri

Van

Konya

Diyarbakir

Kahramanmaraş

Antalya

Adana

Gaziantep

Şanliurfa

Icel

Consiliul Ligii Națiunilor

Iskenderun

Tratatul de la Ankara (1921)

Delegația germană discută cu cea rusească după semnarea tratatului de la Rapallo (Italia, 1922)

Ocuparea Zonei Ruhr de către trupele franco-belgiene (Germania, 1923)

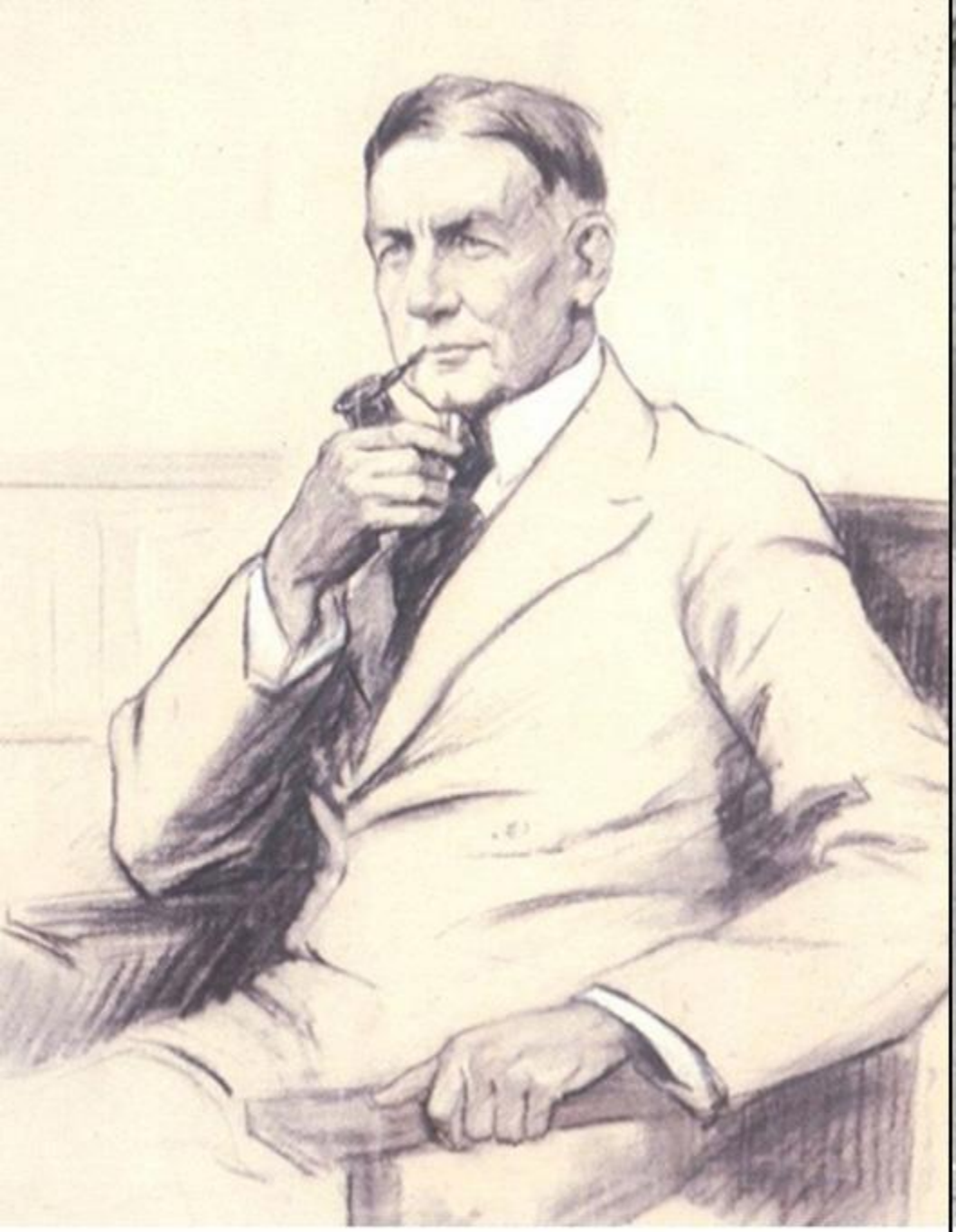

Charles Gates Dawes

Owen Young

Harta statului-marionetă creat de japonezi în nordul Chinei, Manciuko (1932)

Crize și tensiuni interbelice

b. 27 martie 1933 - Japonia s-a retras din Liga Naţiunilor;
c. 14 octombrie 1933 - Germania s-a retras din Liga Naţiunilor;
d. 13 ianuarie 1935 - în regiunea Saar, separată de Germania după încheierea Primului Război Mondial, a avut loc un referendum cu privire la statutul teritorial ⇒ unirea cu Germania lui Hitler;
e. 16 martie 1935 - Germania a reintrodus serviciul militar obligatoriu și a creat o nouă armată (Wehrmacht);
f. 3 octombrie 1935-5 mai 1936 - desfășurarea celui de-al doilea război italo-etiopian: Italia a desfăşurat un război, în Africa, împotriva Abisiniei (Etiopia), pe care a ocupat-o și a transformat-o în colonia Africa Orientală Italiană;
g. 7 martie 1936 - remilitarizarea Renaniei: reocuparea de către armata germană a pozițiilor din zona Renaniei, pe care a fost obligată să le evacueze în urma Tratatului de la Versailles;
h. 17 iulie 1936-1 aprilie 1939 - desfășurarea războiului civil spaniol: forțele republicane, comuniste, s-au luptat cu cele naționaliste, fasciste ⇒ victoria generalului naționalist Francisco Franco (1939-1975) și instaurarea unui regim fascist;
i. 25 noiembrie 1936 - Germania și Japonia au semnat Pactul AntiComintern, îndreptat împotriva U.R.S.S.;
j. 7 iulie 1937-9 septembrie 1945 - desfășurarea celui de-al doilea război sino-japonez (Incidentul de la Podul Marco Polo): Japonia a invadat China, pentru a câștiga controlul asupra vastelor resurse de materii prime ale statului asiatic;

Delegația Japoniei se retrage din Liga Națiunilor (Elveția, 1933)

Mii de berlinezi aplaudă votul cetățenilor germani din regiunea Saar de a se uni cu patria mamă (Germania, 1935)

Paradă militară organizată la Nurnberg (Germania, 1936)

Africa Orientală Italiană (1936)

Caricaturi italiene în care sunt ridiculizați etiopienii (1935-1936)

OLANDA

BELGIA

FRANȚA

GERMANIA

LUXEMBURG

Essen
Duisburg
Dusseldorf
Koln
Bonn
Aachen
Liege
Eupen-Malmedy
Weisbaden
Frankfurt
Mainz
Mannheim
Ludwigshafen
Saarbrucken
Metz
Karlsruhe
Strasbourg
Kehl
Muhlhausen
Basel

Belgieni

Britanici

Americani (1923); Francezi

Francezi

Regiunea renană

- Teritoriu cedat prin Tratatul de la Versailles
- Zone de ocupație
- Zona de sancțiune (1920-1925)
- Ocupația zonei Ruhr (1923-1925)
- Zona demilitarizată

Intrarea trupelor germane în zona Renaniei (Germania, 1936)

Scene din războiul civil spaniol (1936-1939)

Francisco Franco

Delegațiile Germaniei și Japoniei după semnarea Pactului AntiComintern (Germania, 1936)

Soldați japonezi din cadrul Forțelor Speciale Navale printre ruinele orașului Shanghai (China, 1937)

Doi chinezi îngenunchează înainte de a fi executați de soldații japonezi (China, 1937)

Un copil plânge printre ruinele gării din Shanghai (China, 1937)

Soldati japonezi printre ruinele orașului Shanghai (China, 1937)

Crize și tensiuni interbelice

k. 6 noiembrie 1937 - Italia a aderat la Pactul AntiComintern ⇒ formarea Axei Berlin-Tokyo-Roma;
l. 11 decembrie 1937 - Italia s-a retras din Liga Națiunilor;
m. 13 martie 1938 - Germania a anexat Austria (*Anschluss*) ⇒ eşecul Societăţii Naţiunilor de menţinere a păcii şi securităţii în lume, **conciliatorismul** puterilor occidentale în faţa acţiunilor agresive, revizioniste, încurajându-l pe Hitler în realizarea planurilor sale de cucerire de noi teritorii;
n. 29-30 septembrie 1938 - prin Conferinţa de la Munchen (Germania), Regatul Unit, Franţa şi Italia au permis ca regiunea sudetă a Cehoslovaciei, locuită de etnici germani, să fie cedată Germaniei, considerând că astfel vor linişti pretenţiile lui Hitler;
o. 2 noiembrie 1938 - prin Dictatul de la Viena (Austria), Ungaria a ocupat teritorii din Slovacia și Rutenia, iar Polonia a anexat orașul Tesin;
p. 14 martie 1939 - Slovacia s-a desprins de Cehia și și-a proclamat independența;
q. 15 martie 1939 - Germania a ocupat regiunile Boemia și Moravia, restul teritoriului ceh fiind preluat de Ungaria ⇒ dispariția Cehoslovaciei de pe harta Europei;
r. 7-12 aprilie 1939 - Italia a invadat și a ocupat Albania;
s. 23 august 1939 - la Moscova (Federația Rusă), Germania şi U.R.S.S. au semnat Pactul Ribbentrop-Molotov (după numele miniștrilor de Externe din Germania și U.R.S.S., Ulrich Friedrich-Wilhelm Joachim von Ribbentrop, respectiv Veaceslav Mihailovici Molotov), prin care Hitler şi Stalin și-au promis că nu se vor ataca reciproc ⇒ împărţirea **sferelor de influenţă** din estul Europei.

Austriecii aplaudă intrarea armatei germane în Viena (Austria, 1938)

Conferința de la Munchen. De la stânga la dreapta: Arthur Neville Chamberlain (Regatul Unit), Edouard Daladier (Franța), Adolf Hitler (Germania), Benito Mussolini şi Galeazzo Ciano (Italia) - Germania, 1938

Succesiunea evenimentelor care au urmat Acordului de la Munchen

1. Germania a ocupat Regiunea Sudetă (octombrie 1938).

2. Polonia a anexat regiunea Zaolzie, o zonă cu majoritatea populației de origine poloneză, ocupată de armata cehă în perioada 1918-1920 (octombrie 1938).

3. Ungaria a ocupat regiunile de graniță (treimea sudică a Slovaciei) și sudul Regiunii Transcarpatia, cu populație minoritară maghiară, conform Primului arbitraj de la Viena (noiembrie 1938).

4. În martie 1939, Ungaria a anexat Regiunea Transcarpatia (care a devenit autonomă din octombrie 1938).

5. Teritoriul ceh rămas a devenit stat satelit german, Protectoratul Boemiei și Moraviei.

6. Ce a mai rămas din Cehoslovacia a devenit Republica Slovacă, un alt stat satelit german.

Invazia italiană a Albaniei (1939)

Caricatură în care este prezentată agresiunea Italiei asupra Albaniei (1939)

Pactul Ribbentrop-Molotov. De la stânga la dreapta: Joachim von Ribbentrop, Iosif Vissarionovici Stalin și Veaceslav Mihailovici Molotov (Federația Rusă, 1939)

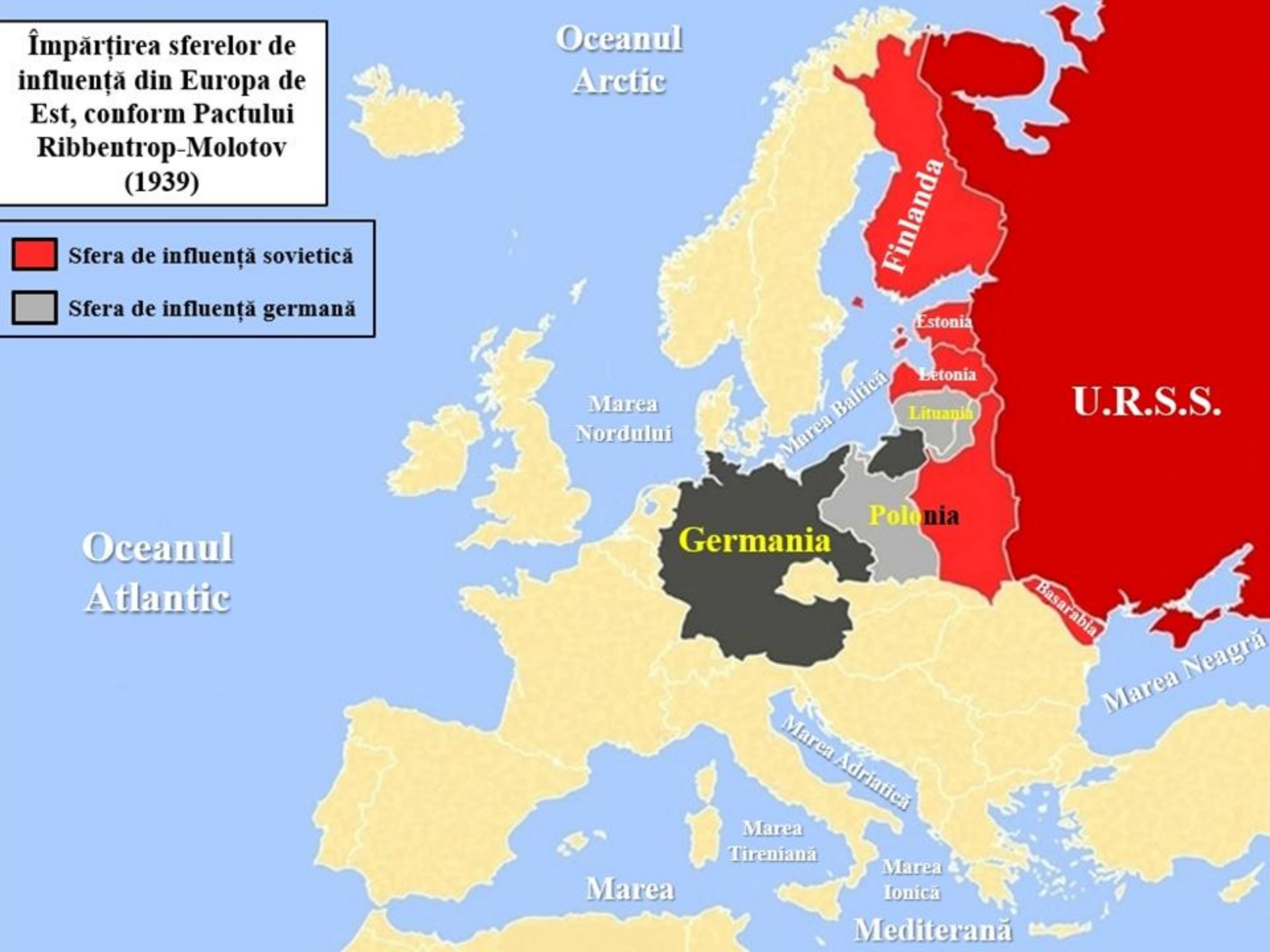
Împărțirea sferelor de influență din Europa de Est, conform Pactului Ribbentrop-Molotov (1939)
Sfera de influență sovietică
Sfera de influență germană
Oceanul Arctic
Finlanda
Estonia
Letonia
Lituania
U.R.S.S.
Marea Nordului
Marea Baltică
Polonia
Germania
Oceanul Atlantic
Basarabia
Marea Neagră
Marea Adriatică
Marea Tireniană
Marea Ionică
Marea Mediterană

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
3. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
4. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
5. Bălușoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
6. Scurtu, Ioan, Cristea, Niculae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitaria, București, 2008.
7. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
8. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
9. Kershaw, Ian, *Drumul spre iad. Europa, 1914-1949*, Editura Litera, București, 2017.
10. Mazower, Mark, *Umbre peste Europa. Democrație și totalitarism în secolul XX*, Editura Litera, București, 2019.
11. Taylor, A. J. P., *Originile celui de-al Doilea Război Mondial*, Editura Polirom, Iași, 1999.
12. Overy, Richard, *1939 - Numărătoarea inversă. Europa înainte de Al Doilea Război Mondial*, Editura Litera, București, 2015.
13. Imagini: Google Images (domeniul public).

😁 Vă mulțumim pentru atenție! 🎉

ȘCOALA COOL

EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT